Цана асобнага нумару 15 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 31 (82). Вільня, Субота 2 Красавіка 1927 г. Год III.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцау 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Дыплёматычны флірт.

Каля двух гадоў таму назад, па дарозе з Масквы ў Бэрлін, затрымаўся ў Варшаве радавы камісар замежных спраў Чычэрын. У той час уся польская прэса не магла нацешыцца з факту візыты кіраўніка заграхічнай палітыкі СССР і на гэтай візыце будавала розныя пажаданыя для Польшчы пляны. Тагочасныя банкеты і прамовы азадачылі на'т і тую саветафільную частку грамадзян, якая ўсе свае прадбачаньні асноўвала на помачы радавай улады. Тымчасам мінаюць ужо два гады, а адносіны між Польшчаю і СССР астаюцца тыя самыя, увесь час непрыязныя. Факты красамоўней гавораць за сябе чымся мовы. Салодкія прамовы Чычэрына і міністра Скржынскага, якія ў свой час былі сказаны на банкетах, асталіся толькі прамовамі, бо жыцьцё выказала іхную нерэальнасьць. Пытаньне: дык навошта-ж была тая візыта Чычэрына і навошта былі тыя прамовы, якія не пайшлі па дарозе рэалізацыі? Адказ зусім ясны. У гэтым часе Англія падала праект міжнародных дагавораў, якія пасьля і былі зрэалізаваны ў Лёкарно. Лёкарнаўскія дагаворы галоўнай сваей мэтай хацелі залажыць саюз вялікіх дзяржаваў Заходняй Эўропы, уключаючы ў гэты саюз і Нямеччыну і скіраваць яго процi СССР.

Нічога дзіўнага, што Саветы хацелі памяшаць заключэньню такога саюзу і затым Чычэрын так соладка гаварыў у Варшаве. Салодкія прамовы Чычэрына былі таксама пажаданы і для Польшчы; польскі міністар замежных спраў таксама разьліваўся ў ветлівых словах аб магчымасьці польска-савецкага паразуменьня, бо разумеў, што праз гэта Польшча ўмацоўвала сваё становішча пры будучых дагаворах у Лёкарно.

Час выказаў, што праектаваныя Англіяй дагаворы былі падпісаны ў Лёкарно, бо большыя заходня-эўрапэйскія дзяржавы дагаварыліся між сабой. Але гэтыя дагаворы не аказаліся зусім рэальнымі, бо ня ўсе дзяржавы падпісалі іх. Частка дзяржаваў ня брала ўдзелу ў гэтых дагаворах, а затым і не зьяўляецца прыхільніцай іх. Зразумелі гэта добра Саветы і затым, апіраючыся яшчэ на іншых нязгодах паміж сябрамі Лігі Народаў (напр. Польшча і Літва), пачалі самі заключаць дагаворы з паасобнымі дзяржавамі, на якіх Ліга Народаў не зварачвала належнай увагі. Першы дагавор радавая ўлада заключыла з Літвой, а апошнімі днямі быў заключаны і другі такі дагавор з Латвіяй. Дагаворы паміж паасобнымі сябрамі Лігі Народаў (Літва і Латвія—сябры Л. Н.) з СССР, які не зьяўляецца сябром Лігі Народаў выклікалі новую сытуацыю ў міжнароднай палітыцы. Найбольш занепакоілась Польшча. Польшча зразумела, што процi Лёкарнаўскіх дагавораў паўстаюць дагаворы паасобных дзяржаваў з СССР, адною з наймагутнейшых суседаў Польшчы і што гэтыя дагаворы могуць перадусім пашкодзіць Польшчы.

У сувязі з гэтым польская загранічная палітыка пачала скіроўвацца на ўсход. Польскі ўрад пачынае рабіць захады перад урадам СССР аб заключэньні трактату аб ненападаньні адзін на аднаго і, пасьля і аб заключэньні гандлёвага трактату. Трудна цяпер сказаць, чым кончыцца цяперашні дыплёматычны флірт між Польшчаю і Саветамі, аднак трэба ведаць, што гэта толькі флірт, бо ніводная з гэтых дзяржаваў зусім ня імкнецца да запраўднай згоды. Усялякія дагаворы між цяперашняй Польшчай і Саветамі будуць толькі дагаворамі на паперы, ня будуць мець рэальнага значэньня ў сэнсе лёяльнага выкананьня іх.

Незалежна ад ідэолёгічных кантрастаў паміж польскай і савецкай уладай, трэба ведаць, што ўзьнікае яшчэ беларускае пытаньне. Як першае так і другое будзе на перашкодзе да трывалых і прыязных адносінаў паміж СССР і Польшчаю.

Прамова сэн. Багдановіча

ў Сэнаце 10.III с. г. пры дыскусыі над бюджэтам Міністэрства Рэлігійных Вызнаньняў.

(Канчатак).

Ужо не адзін раз чуў я з гэтай трыбуны з вуснаў маіх калегаў Палякаў — ссылкі на любімага мною расейскага філёзофа і тэолёга Салаўёва. Аднак-жа прыходзіцца дзівіцца, што ссылаецеся на яго для навучаньня іншых, а не сябе. Некалі гэты бяспрэчна расейскі патрыёт, у лепшым значэньні гэтага слова, гаварыў аб Расеі: „ходзіць не аб іствованьне Расеі, але-ж аб дастойнае яе іствованьне" (як гэта ў сучаснасьці разумеюць Расейцы). Мне дык здаецца, што гэтую меру трэба тасаваць і адносна Польшчы польскім патрыётам. Дзеля таго, што дзьве меркі ў палітыцы — адну для сябе, а другую для іншых, той самы патрыёт-філёзоф, як вядома, называе „готэнтотаўскай маральлю". Годнае пашаны іствованьне Польшчы адзначае яе канстытуцыя, у якой рэлігійнае роўнаўпраўненьне займае не апошняе месца. Але-ж у Польшчы шануецца толькі мёртвая канстытуцыя 1791 году, якая нічым не абавязуе, а жывая сучасная шануецца не надта.

Цяпер пераходжу да даных цыфровых бюджэту. Не адзін раз ужо з гэтае трыбуны я высьняў, што тая старана царкоўнага жыцьця, памойму ёсьць найменей важнаю. Я ня бачу карысьці ў гэтых матэрыяльных дабротах, калі самы царкоўны лад пабудаваны ёсьць на неадпаведных падставах і не дае магчымасьці царкве як сьлед скарыстаць з гэтых дабрадзействаў. Уважаючы за найлепшае царкоўнае дабро яе ўнутраную бязумоўную свабоду і кананічны саборны лад, я, каб гэта ад мяне залежала, з радасьцю адказаўся-б ад усякіх датацыяў, абы толькі ў гэты спосаб можна было здабыць тую свабоду і той лад. Ці пры сучасным ладзе ў царкве, калі царкоўнае грамадзянства ёсьць зусім адсунута ад царкоўных справаў, калі Сынод не дае ніякае справаздачы нікаму ў гэтых сродках, якімі апэруе, калі мітрапаліт, нібы аўтакефальны, фактычна залежыць ад свайго неадказнага атачэньня, таксама не дае справаздачы і Сыноду, дык ці-ж можам даведацца, аб тым, колькі ёсьць гэтых сродкаў і куды яны ідуць. Ці можа быць пры гэтакіх умовах гутарка аб нейкім грамадзка-царкоўным кантролі? Але-ж, пакуль гэтакі лад істнуе і народныя грошы ідуць нібы на царкоўныя справы, мусім крытычна адносіцца да царкоўнага бюджэту і адносна цыфровых даных.

Калі-б бюджэт праваслаўнай царквы быў урэгуляваны на падставах правільнай прапорцыі ў параўнаньні да р.-каталіцкага касьцёлу, дык сума яго тагды выносіла-б 3.337.000; сучасны бюджэт выносіць толькі 1.695.980 зл. і, хоць у гэтай плошчы ня можна не заўважыць вялікага поступу (бо ў папярэдніх годах прапорцыя была значна меней адпаведная), але-ж і справядлівасьць і царкоўная патрэба вымагаюць ад нас упарадкаваньня гэтага бюджэту на падставах роўнаўпраўненя.

У кожным разе, якая-бы сума гэтага бюджэту была, ці малая, ці вялікая, маема права вымагаць ад ураду, каб гэты бюджэт быў выкананы згодна пастановы ўстаўадаўчых палатаў. Што-ж мы бачым? Практыка апошніх гадоў выясьніла, што ўрад не трымаецца прынятых парламантам крэдытаў і выдае на праваслаўную царкву суму шмат меншую ад тэй, якая вызначана бюджэтам. Адносна да р.-каталіцкага вызнаньня ўрад чыніць гэтага няможа, бо высокасьць гэтых выдаткаў замацавана канкардатам, і цераз гэта ўвесь цяжар гэтай бяспраўнай ашчаднасьці пераносіцца выключна на праваслаўную царкву. Дык вось прытачу цыфры.

У 1924 годзе: асыгнавана (пералічыўшы суму на злоты) 165.184 зл.; выдана 164.050 зл.; ня выдана 1.134 зл., г. з. 9 проц.; у 1925 годзе: асыгнавана 954.360 зл., выдана 266.950 зл., г. з. 28 проц.; у 1926 годзе (пяць кварталаў), хоць бюджэт ня быў прыняты парлямантам, але-ж у кожным разе выдаткі павінны былі тасавацца да нормы прэлімінаванага бюджэту. Што-ж мы бачым? Асыгнавана 1.927.560, акрамя 5-га кварталу, выдана 1.181.834; ня выдана 745.726 зл. г. з. 33 проц., акрамя пятага кварталу. З гэтага відаць, што ўсё тое, што мы тут пастановім, ёсьць зусім не актуальным. Гэтакаю „ашчаднасьць" ураду адносна праваслаўнай царквы можна было-б усправядлівіць або дэфіцытам у бюджэце агульна дзяржаўным, або нястачай патрэбаў ў гэтай царкве. Ні гэтага, ні іншага няма. 1926 годзе, як мы ведаем даходы дзяржавы выносілі 1.905·725, а выдаткі 1.852.000 зл., г. з. мелі мы ашчаднасьці 53 міл. зл. З гэтага відаць, што фінансавы стан дзяржавы не вымагаў гэтакіх бяспраўных адносінаў да бюджэту праваслаўнай царквы. А калі-б і вымагаў, дык урад павінен быў гэта спраўдзіць з гэтай трыбуны перад парлямантам. З другога боку маем столькі патрэбаў у праваслаўнай царкве, перадусім з прычыны адабраньня царкоўных будынкаў і маемасьці, што і ўсей асыгнаванай сумы далёка не хапіла-бы на ўсе тыя патрэбы.

Зьвернем увагу на справу адбудовы царквы. Царква ў Баранавічах будуецца ўжо пяць гадоў, а люднасьць тоўпіцца ў маленькае царкоўцы, трохі вялікшай за кёсак для содавай

Проці здраднікаў.

Дэфэнзыўная праца пасла Ваявудзкага выклікала разлом у яго соймавым клюбе Niezależnej Partji Chłopskiej. Паслы: Бон, Шакун і Шапель вышлі з гэтага запэцканага Клюбу і абвясьцілі гэтакае пісьмо:

„Прызнаньне ўрадам Незалежнай Партыі Хлопскай нелегальнай арганізацыяй лічым яскравым бяпраўем і зламаньнем асноваў канстытуцыі. **Разумеем аднак, што палітычная лінія, па якой ад даўжэйшага часу ішла, проці нашага перакананьня Незалежная Партыя Хлопская, была часта нявыразнай і фальшывай.** Імення гэта выклікала пастанову ўраду, пачыненую ў інтэрэсах абшарніцка-капіталістычнае клясы.

Мы асьцярагалі не адзін раз ад згубных для працоўнае масы наступкаў некатарых партыйных дзейнікаў і дзеля гэтага не ляжыць на нас адказнасьць за тое, што партыя загнана ў пад'зямельле. Яшчэ год таму назад стварылі мы апазыцыю ў партыі і праўды былі мы ўжо іншай партыяй.

Наша грамадзкае сумленьне не дазваляе нам у сучасных умовах пхаць найбяднейшыя сялянскія масы на дарогу палітычнай працы ў нелегальных абставінах. Ня маем найменшага маральнага права быць прычынаю масавых арыштаў і гнёту людзей у вастрогах. **Дзеля гэтага самага з мэтодамі палітычнай працы, якія тасуюцца п. Ваявудзкім і яго старроннікамі, ня можам згадзіцца і пакідаем рады Н. П. Х.**".

Дык вось як, нават блізкія супрацоўнікі і калегі Ваявудзкага дазнаўшыся аб бруднай працы пасла Ваявудзкага пакідаюць яго. Толькі „наш манарх" А. Луцкевіч аж са скуры лезе вон і бароніць хаўрусьніка, мусіць надта мілы яму гэты шлюб і смашны піраг дэфэнзыўшчыка.

Бачым, якую вартасьць мае ўся брахня Луцкевіча ў сваей газэце на Беларусь. Яму таксама, як Ваявудзкаму-дэфэнзыўшчыку ходзіць толькі аб тое, каб баламуціць масы беларускага сялянства, каб падбураць іх проці беларускіх ідэйных працоўнікоў, каб таксама пхаць у вастрогі ўсіх тых, што ня могуць падпарадкавацца дэфэнзыве.

Цяпер заслона зусім ужо паднята, усё беларускае грамадзянства, а тым больш тое якое дагэтуль было падпарадкавана гэтаму юдашу, павінна накапец працёрці вочы і ачысьціць сваю працу ад уплыву здрадніка.

Ганьба Ваявудзкаму, ганьба ягонаму абаронцу А. Луцкевічу.

Працоўныя масы, што ўжо цяпер пакутуюць за свае ідэі і пасланыя на гэтую пакуту правакатарамі, яшчэ скажуць самі сваю падзяку здраднікам.

Ніколі не зьністажай газэты, прачытаўшы дай яе суседу.

З жыцьця пад Польшчай.

Развал у соймавым клюбе Niezależnej Partji Chłopskiej.

„Сял. Ніва" ўжо нараз пісала аб фальшывай ролі Незалежнай Партыі Хлопскай. Цяпер ня толькі, мы але і б. сябры гэтае партыі паслы: Бон, Шакун і Шапель, самі пацьвярдзілі гэта і затым пакінулі гэтую партыю. Вернымі дэфэнзыўшчыку Ваявудзкаму пакуль што асталіся пас. Балін і Федаркевіч. Ходзяць чуткі, што і яны пакідаюць Ваявудзкага. Ваявудзкі, як Паляк, мае сабе толькі аднаго вернага хаўрусьніка Беларуса в б. Грамады Антоняга Луцкевіча, з якім, магчыма, будзе і далей вясьці баламутную працу, кідаючы працоўныя масы ў вастрогі.

Аб зацьверджаньні канфіскаты адозвы Лігі Праў Чалавека.

Канфіската адозвы Лігі Праў Чалавека і Грамадзяніна, якою пратэставана проці надужыцьцяў улады і зьдзекаў над палітычнымі вязьнямі—зацьверджана варшаўскім акружным судом.

Да судовай адказнасьці будуць пацягнены асобы, якія падпісалі гэтую адозву.

А падпісалі гэтую адозву, як ведама, надта выдатныя польскія дзеячы, як пасол Тугут, пісьменьнік Андрэй Струг і інш.

Зьезд вольнадумцаў.

У Варшаве адбыўся пяты зьезд вольнадумцаў з усяе Польшчы.

На гэтым зьездзе было адчытана многа рэфэратаў, з якіх польскія тавіністы не здаволяны, бо, як піша „Kurjer Poranny", ў дыскусіях, а нават і ў пастановах зьезду ёсьць пратэст проці уціску нацыянальных меншасьцяў.

Пад канчатак зьезду прынята многа прапазыцыяў і рэзалюцыяў, якімі зьезд дамагаецца: бясплатнай сьвецкай школы з выкладовою моваю дзіцяці, прызнаньня безвызнанёвасьці, цывільных шлюбаў і іншых грамадзкіх вольнасьцей.

Да справы лодзінскай забастоўкі.

Камісія палюбоўнае згоды ў справе лодзінскай забастоўкі, складзеная з п.п. Бартля, Юркевіча (мін. працы) і Квяткоўскага (мін. прам. і гандлю) прызнала работнікам дабаўку заработнае платы 5—12 проц.

Няведама толькі, ці здаволяцца гэтакай дабаўкаю работнікі, бо выглядае яна неяк зусім мізэрна.

Адносіны ў В.-Сілезіі.

Карэспандэнт „Kurjera Porannego" ў Катавіцах у В.-Сілезіі, вельмі абураецца на тое, што ўва ўсіх кёсках прадаюцца нямецкія газэты, а польскіх, дык амаль-што зусім няма.

Называючы гэтае зьявішча нямецкаю прапагандаю і атрутаю для польскіх душаў, ён заклікае ўлады, каб яны забаранілі прадажу нямецкіх газэтаў, кажучы, што польская В. Сілезія мусіць чытаць польскія газэты.

Люблю...

Люблю цябе, мой родны кут...
Люблю жыцьцё, якое тут,
Паверхам смаглым і на дзіва,
Глядзіць і сумна і тужліва!
Люблю лугоў зялёных травы
I лес высокі, кучаравы...
Убогасьць хатак беднай вёскі
I нівак родныя палоскі!

Люблю, ня гутаркай пустою,
А шчырым сэрцам і душою:
Бяз лішніх гукаў і бяз слоў,
Як сам сябе, як сваю кроў!
I ўсьцяж імкнуся, каб да сонца
Прабіць, хоць вузкаеваконца...
Убачыць сьвет, сьвет веды, волі
I шчасьця трохі — лепшай долі,
Каб разам з вольнымі людзьмі
Уздыхнуць свабоднымі грудзьмі!

Міхась Васілёк.

Карэспандэнцыйныя курсы беларускай мовы.

Грамата, як ведама, сярод нашага беларускага сялянства, слаба пашырана. Цэлыя сталецьці няволі, цяжкага жыцьця пад чужацкім ярмом, не давалі тых варункаў, якіх ён мог-бы свабодна вучыцца роднай навукі і скарыстаць з гэнай навукі.

Ліхай памяці, царска-маскоўская школа, калі і вучыла нашага селяніна граматы, то толькі расейскай, саўсім яму чужой і незразумелай. Ведама, што для беларускага селяніна такой навукі, як быццам і ня было. Ён яе забываў, бо сам заўсёды гаворыць пабеларуску; што ў яго галаве і засталося, дык гэта толькі магчымасьць напісаць каракулямі сваё прозьвішча. Скарыстаць з расейскай пачаткавай школы магло толькі багацейшае сялянства, тыя адзінкі, якія імкнучыся да асьветы лёгка пададаваліся абрусіцельскай мэце царскіх школаў. Рэч ведамая, што гэткія адзінкі для беларускага сялянства не маглі быць карыснымі, бо яны глядзелі на ўсё роднае, а перадусім на сваю мову, з пагардай. Беларускі адраджэнскі рух, які магутную хвалю пранёсься па нашай зямлі, разбудзіў нашае сялянства, разбудзіў шмат каго з тых, хто глядзеў на ўсё роднае, як непрыяцель. Беларускі адраджэнскі рух вызваў масовую зацікаўленасьць родным, вялізарнае запатрэбаваньне нашага селяніна на сваё роднае друкаванае слова ў родзе кніжак, газэтаў і іншых.

У сучасны момант няма ўжо на Беларусі такой вёскі, мястэчка, дзе-б не знайшлося беларускай кніжкі, газэты. I вось тут для большасьці нашага сялянства, на'т добра знаёмага з расейскай граматай, паўсталі труднысьці, з якімі яму сваімі сіламі ня так лёгка справіцца. Аказалася, што беларускія, кнігі, газэты, ды яшчэ лацінкай, ня так лёгка чытаць як гэта выдаецца з першага пагляду. Знайшлося шмат слоў, асабліва навейшых, літэратурных, узятых з чужых моваў, трудна зразумелых для нашага селяніна; труднасьць прадстаўлі і некаторыя літары, асабліва падвойныя. З пісаньнем лацінкай справа выглядала яшчэ трудней. Аднак усе гэты перашкоды і труднасьці не адбілі ў нашага селяніна цягі да роднай беларускай кніжкі. Каб папоўніць гэтую нястачу ў сваім жыцьці, нашае сялянства, а перадусім моладзь, саматугам пачало вучыцца роднай беларускай мовы, выпісваючы беларускія граматыкі, правапісы і г. д. Часткова нашаму селяніну з гэтым удалося справіцца, але для большасьці сялян справіцца з гэтым сваімі сіламі, хоць-бы пры гэтым былі і дзесяткі розных граматык і правапісаў, вельмі цяжка.

Гледзячы на гэта ўзнімаецца пытаньне: ці не прыйшла-б наша інтэлігенцыя, ў родзе розных культурна-асьветных арганізацыяў, як нп. Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, на помач у гэтай справе нашаму селяніну? Ці ня можна арганізаваць для сялянскіх працоўных масаў карэспандэнцыйных курсаў беларускай мовы? Гэты спосаб пашырэньня граматнасьці ў Заходняй Эўропе ўжо даўно ўжываецца, дык чаму і нам яго не спрабаваць?

Не ўдаваючыся ў тэхнічны бок гэтых курсаў, скажу толькі тое, што гэткія курсы ў значнай меры падымуць граматнасьць нашага сялянства і пры гэтым граматнасьць беларускую. Такія курсы выклікаюць да жыцьця тыя адзінкі, якія да гэтага часу проста мадзеюць, марна прападаюць не прыносячы ніякай карысьці нікому. Агулам кажучы, гэткія курсы прынясуць вялізарную карысьць усяму беларускаму адраджэнскаму руху. Гэта насьпеўшая справа нашых дзён праз беларускія культурна-асьветныя арганізацыі павінна быць як найхутчэй споўнена, бо на гэтым церпім мы самі.

К. Матусэвіч.

вады. Урад выдае на гэтую будову „з панскай ласкі" гэтак мала і ў гэтакіх сумах, нібы лякарства хвораму, „праз дзьве гадзіны па сталовай лыжцы", а гэтым утрымоўвае і пагоршвае будову. Калі-б тыя „заашчаджаныя" урадам сумы, былі выкарыстаны напрыклад на адбудову царквы, дык колькі непатрэбных канфліктаў паміж урадам і насяленьнем, паміж праваслаўнымі і каталікамі можна было-б бяз труду адсунуць.

Не магу, каб не зьвярнуць увагі паноў яшчэ на цэлы рад ненармальнасьцей, адносна спосабу выдаваньня сумаў бюджэту праваслаўнай царкве.

Маю на прыкмеце прынятую ў леташнім годзе ўрадам сыстэму адкрыцьця месячных крэдытаў пераўнамернымі сумамі. Гэтакія нераўнамерныя і не выззначаныя асыгнаваньня крэдытаў зусім пішчаць усякія магчымасьці пляновай працы і ўносяць ў самае міністэрства ўнутраны непарадак. Рабілася гэтак: Скарб асыгнуе і прыгэтым, як ужо адзначыў, у нераўнамерных сумах крэдыту месячна на ўсё міністэрства. Міністэрства паводле сваіх адзнаняў, дзеліць гэтыя крэдыты сярод сваіх дэпартамэнтаў, а дэпартамэнты дзеляць, ужо паводле сваей добрай волі, — сярод розных вызнаньняў. Без сумліву пры гэтым атрымае болей той, хто мае вялікшую энэргію. Разумеецца, што праваслаўе заўсёды астаецца на апошнім месцы.

Урад адабраў многа царкоўных дамоў для школаў, для памешканнь р.-каталіцкіх ксяндзоў і нічога не дае на адбудову новых, нават з таго, што ўжо вызначана ўставадаўчымі палатамі. Няхай урад не стараецца ўсправядлівіць гэта нястачаю права адзначанага датацыю духавенства і царквы. Пастанова ўставадаўчых палатаў для ўраду мусіць быць правам і мусіць выконвацца бязумоўна.

Наагул уся сыстэма выдаткаў бюджэтавых сумаў праваслаўнай царквы, якая пазбаўляе ўсякага значэньня прыняцьця бюджэту парлямантам, якая шырока адкрывае дзьвery для самаволі міністраў і нават дробных урадоўцаў, якая абарачвае праўныя акты ў міласьціню „з панскай ласкі", якая надае фамілійны характар справе, якая мусіць быць выразна азначана даннымі і цыфрамі, — выразна сьведчыць аб ненармальнасьцях, якія граніцаць з надужыцьцямі ў міністэрстве, а наступствы гэтага сьведчаць аб адносінах ураду да праваслаўнай царквы.

Пры гэтым трэба ўзяць пад увагу ўсё тое, што сказаў я аб сучасным антыканонічным сынадальна-біюракратычным ладзе праваслаўнай царквы. Пры гэтакім ладзе мы ня маем ніякай пэўнасьці, што гэныя мінімальныя сумы, якія шчасьліва прайдуць праз міністэрскі млын і пападуць у сынадальнае бюро, будуць цалком выкарыстаны на патрэбы,—на будоўлю царквы, царкоўных дамоў і г. д., а не на якіяколечы новыя падарожы мітрапаліта па чужых краях з мэтай новых пробаў вырашэньня бязплоднай аўтакефаліі.

З усяго гэтага вынікае, што і з ідэёвых і практычных паглядаў няма для нас ніякае рацыі прыкладаць свае рукі да бюджэту міністэрства вызнаняў, пакуль грунтоўна ня будзе зьменены гэты лад царквы і адносіны да яе ўраду, г. з. пакуль заправды ў гэтай справе не наступіць маральнае аздараўленьне.

Інтэрпэляцыя № 33

Беларускага Пасольскага Клюбу да п. міністра ўнутраных справаў у справе біцьця камандантам паліцыі селяніна Паўлюка Велікасельца, з вёскі Дабучын, Пружанскага павету.

Дня 4 лютага 1927 г. камэндант пастарунку Дз. Пал. ў Дабучыне, Пружанскага павету, Бярнацкі, пазваўшы на пастарунак бяз ніякай прычыны 50-летняга селяніна з вёскі Дабучына Паўлюка Велікасельца пачаў дапрашваць, называючы яго камуністым і бандытам. Заклікавы на дапрос селянін пацьверджаець, што камэндант у гэтым часе быў п'яны. Робячы дапрос у Вялікасельца камэндант біў яго па галаве так, што дапрашваны абліўся крывёй і самлеў. Што было далей селянін ня помне. Калі Велікаселец ачуціўся, пачаў ён, як камэндант казаў пастарунковаму Рагальскаму, абмываць зазакрываўлены кажух Вялікасельца, а яму самаму сьпярша падайсьці да печы і абсушыць змочаны кажух, а потым пайсьці дамоў і прынясьці вечарам таго самага дня стрэльбу (карабін). Калі Велікаселец запярэчыў гэтаму, кажучы, што ніякага карабіну ня мае, камэндант сказаў „купі, але прынясі".

Факт гэты сьведчыць аб тым, што дзяржаўная паліцыя ня перастаець катаваць беларускую люднасьць пры дапросах. Сыстэма біцьця і катаваньня люднасьці на пастарунках паліцыі вядзецца паліцыяй заўсёды, а польскі ўрад дагэтуль не падняў ніякай барацьбы з гэтай сыстэмай. Бяручы пад увагу вышэйпаданае інтэрпэлянты пытаюцца п. Міністра:

1) Ці намерваецца нарэшце здушыць сыстэму біцьця людаасьці на пастарунках дзяржаўнай паліцыі?

2) Ці намерваецца павясьці сьледзтва ў справе біцьця селяніна Велікасельца і аддаць судовай уладзе камэнданта Бярнацкага?

Варшава, 1.III. 1927 г.

НАВІНЫ.

— **Патаемны арышт б. рэдактара „Сялянскае Нівы"**. Два тыдні таму назад зьнік бяз ніякага сьледу б. рэдактар „Сялянскае Нівы" гр. Л. Міцька. Ніхто ня ведаў дзе дзеўся б. рэдактар, гаспадыня толькі заявіла, што аднэй раніцай зьявіўся да гр. Л. Міцькі нейкі чалавек у цывільнай вопратцы, пагаварыў з ім (гутарка была вельмі ажыўленая) і пасьля абое выйшлі разам, пры гэтым Л. Міцька выйшаў не пасьнедаўшы. Ад таго часу Л. Міцька не вярнуўся на сваю кватэру і гаспадыня нічога больш ня ведае.

Пасьля гэтага пачалося шуканьне б.-рэдактара. У палітычнай паліцыі нічога ня можна было даведацца, камісар ураду м. Вільні таксама нічога ня ведаў, тады зьвярнуліся да пасла Ярэміча, які ўзяўся шукаць рэдактара.

Дзякуючы асабістай інтэрвэнцыі сярод ваяводзкіх палітычных уладаў удалося даведацца, што беларускага рэдактара арыштавала крымінальная паліцыя і пасадзіла на Лукішкі. Арышт быў зроблены па загаду сьледаваццеля II рэв. за канфіскаваныя нумары „Сял. Нівы".

Крымінальная паліцыя пачынае арыштоўваць беларускіх рэдактараў. Добрыя парадкі!!

— **Асуд рэдактара.** Гр. Міх. Гэрмановіч, рэдактар беларускае газэты „Іскра", якая выходзіла ў 1925 годзе асуджаны на 10 месяцаў вастрогу.

— **Беларуская лекцыя.** У нядзелю 10 красавіка г. г. а 6 гадз. веч. у салі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры будзе прачытана лекцыя грам. Альбінам Стэповічам на тэму „Галоўныя дзейнікі грамадзкіх зьявішчаў".

— **З паседжаньня Рады Інстытуту.** На апошнім паседжаньні Рады Т-ва Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры між іншымі справамі была разгледжана справа зьмены статуту. Пастаноўлена сядзібу цэнтральнага ўраду таварыства перанесьці ў Вільню, а таксама павялічыць лік сяброў цэнтральнага ўраду да 7 асоб. Нававыбраны цэнтральны ўрад Інстытуту складаецца з такіх асоб: гр. А. Більдзюкевіч, гр. А. Бабянскі, сэн. В. Багдановіч, кс. пас. А. Станкевіч, сэн. А. Назарэўскі, гр. Э. Будзька і гр. С. Сьвістун.

— **Новая часопісь.** Надовячы вышла новая часопісь пад н. „Наша праўда". якая зьяўляецца наступніцай „Спраў", „Голасу" і інш.

— **Канфіскаты.** Камісар ураду на м. Вільню канфіскаваў беларускую аднадвёўку „Водклік", якая вышла замест луцкевічаўскіх „Справаў". Адказны рэдактар С. Татарын цягнецца да адказнасьці, а таксама канфіскаваны № 8 беларускае газэты „Narodny Zwon", за перадавіцу „Учора і сягоньня", якая абгаварвала школьныя і культурна-асьветныя справы і за зацемку „Да дзевятых угодкаў абвешчаньня незалежнасьці Беларусі.

Што дзеецца ў сьвеце?

Літва і Латвія.

Паміж гэтымі дзяржавамі намячаецца саюз. Ужо адбыліся перагаворы паміж іх міністраў. Гэта надта не падабаецца Польшчы, якая траціць Латвію як прыяцеля...

Сытыацыя ў Кітаі.

На падмогу кантонскай арміі, мае выступіць з 200.000 арміяй гэн. Фэнг-Чанг, які рыхтуецца ісьці на Пэкін з боку Манголіі. Сытуацыя ў Кітаі, якая вядзе да апанаваньня Кітаю радыкальнымі Кантонцамі, трывожыць буржуазны сьвет, а найболей Англію.

На Балканах.

У Альбаніі ідзе ўнутраны нялад. Рэвалюцыянэры гатуюцца да паўстаньня, каб скінуць сучасны ўрад, які дагаворам з Італіяй, амаль-што скасаваў незалежнасьць Альбаніі.

Дзеля таго, што паўстанцаў падтрымлівае Югаславія, паміж ею і Італіяй паўстаў канфлікт. Каб зьліквідаваць канфлікт за справу ўзялася Англія.

Прыгатаваньні ў справе разаружэньня.

У камісіі ў справе прыгатаваньня канфэрэнцыі на разаружэньню ідзе далейшая праца. Каб даць Радавай Расеі магчымасьць узяць удзел у канфэрэнцыі, дык прапазыцыя Расеі аб сабраньні гэтакай канфэрэнцыі па замежамі Швайцарыі прынята.

Расея са Швайцарыяй, як ведама, ня ладзіць, дык калі-б канфэрэнцыя вызначана была ў Швайцарыі — Расея ад удзелу цераз гэта сама адказалася-б.

Ліст у Рэдакцыю.

Паважаны Пане Рэдактар!

Прашу надрукаваць у Вашай газэце наступнае: У № 22 (73) „Сялянскай Нівы" п. Квактун падаў карэспандэнцыю „падзел спадку", у якой абвяшчае, што па сьмерці адзінокага сьвяшчэньніка ў прыходзе Рабунь, Касьцянеўскай гміны, асталося вядома „як ад папа" досыць значна скарбу. Жывёлу і адзежу падзялілі айцы суседніх прыходаў за малітвы за душу нябошчыка. На бульбу ў ямах, сена і зярно назначылі цану, па якой трэба прадаваць, а грошы аддаваць Крывіцкаму благачыннаму.

У інтарэсах справядлівасьці лічу за свой абавязак высьвятліць справу, як яна ёсьць.

Праўда, першага студня г. г. памёр у сяле Рабуні адзінокі сьвяшчэньнік а. Лапацінскі. Па сьмерці-ж яго нічога не асталося, на першы пачатак прышлося пазычаць у людзей грошы, даць абед тым, хто капаў дол і іншым прысутным на хаўтурох. А тут яшчэ сталі прыходзіць крэдытары, у якіх нябошчык астаўся ў доўгу.

Можа хто і зьдзівіцца чаму гэта ў адзінокага чалавека нічога не асталося? А вось чаму: нябошчык ніколі ня меў звычаю пакідаць сабе ў запас грошы. То пасылаў ён сваім дзецям — бедным эмігрантам у Парыж, то пазычаў людзям без ніякіх расьпісак, або так раздаваў беднаце; а даўжнікі цяпер не пааддавалі. А калі ў самога не ставала, дык прыходзілася пазычаць у людзей, але па расьпісках. Нарэшце цяпер, каб зьвясьці канцы з канцамі прышлося ўсё прадаць: карову, сьвіней, благую старэнькую адзежку, яшчэ даваеннага часу (бо добрай ня было, нават бялізны добрай на сьмерць не аказалася), а бульбу прышлося прадаць і грошы аддаць у царкву за сьвечкі і на другія расходы пры хаўтурох. Прысутнае-ж духавенства ні воднай рэчы не скарыстала для сябе. Малітвы за душу саслужыўца нябошчыка — саракавуст разлажылі на ўсіх сьвяшчэннікаў у благачыніі бяз усякае платы.

Цяпер пытаюся — якую тэндэнцыю меў п. Квактун абвяшчаючы праз прэсу фальшывую зьвягу — быццам айцы духоўныя падзялілі спадкі паміж сабою за малітвы?

(Далей у пісьме гаворыцца аб тым, што за нязгодныя з праўдай весткі аўтар карэспандэнцыі можа быць пацягнуты да адказнасьці. Рэд.)

Даўгінаўскі благачынны

Пратаярэй *Мітрафан Шчансновіч.*

1927 г. сакавіка 21 дня, в. Княгініна.

Ад Рэдакцыі: Зьмяшчаючы гэтае пісьмо, лічым патрэбным выказаць сваё дапушчэньне, што аўтар карэспандэнцыі „Падзел спадку" ня меў ніякое благое тэндэнцыі проці духавенства, пасярэднім доказам гэтага можа быць хоцьбы карэспандэнцыя п. Квактуна зьмешчаная ў гэтым нумары. Як відаць карэспандэнцыя „Падзел спадку" была напісана ў добрай веры, на аснове мясцовых гутарак.

„Родныя Гоні".

Надовячы вышла з друку першая кніжка месячніка літэратуры і культуры Заходняе Беларусі п. наз. „Родныя Гоні". Каб ацаніць гэтую часопісь трэба разгледзіць, што і як у ёй зьмешчана. Перадусім возьмем перадавіцу: „Да Грамадзянства".

Маем там такія сказы:

„Намаш чаго й казаць аб жыцьцю палітычным, усім ведамыя „свабоды" ягоныя...

„Заданьнем „Родных Гоняў" і ёсьць прычыніцца да развою гэтага „духовага паветра" — культуры беларускае. Пойдзем да свае мэты трымя дарогамі: 1) будзем старацца павялічыць людзёў, каторыя, даўшы ў месяц ня меней 10 зал., будуць сувыдаўцамі „Родных Гоняў"; 2) будзем пісаць у часопіс і 3) пашыраць яго. У гэтай трыякай рабоце і просім беларускае грамадзянства памагаць нам".

Далей ёсьць заклік да: Ліцьвіноў, Палякаў і Жыдоў, каб таксама памаглі.

Вось гэта і ёсьць амаль ня ўся перадавіца, як бачым, вельмі „літэратурнай" мовай напісана.

Зьмест часопісі складаюць літэратурныя творы і артыкулы. На першым месцы маем вершы шырока знанай песьняркі Н. Арсеньневай, далей: вершы А. Бартуля, апавяданьне „На парозе 1386 г.", „Антон Лявіцкі" (Ядвігін Ш.), „Аб годзе нараджэньня Фр. Скарыны", „Рэлігійная літэратура пабеларуску", „Аб культурнай працы", „Да пытаньня аб аснаўных прынцыпах навучаньня", „Зямельныя адносіны ў Беларусі і аграрная палітыка канца XIX ст.", „Захацела бабуленька ды пабагацеці" (народная песьня), „З беларускіх культурных арганізацыяў", „Культурныя навіны" і „Новыя культурныя часопісы".

Усё гэта зьмешчана на 48 старонках друку (васьмёркі) і апраўлена ў чырвоную вокладку. Як бачым, матэр'ялу даволі шмат, але нельга сказаць, каб для першага нумару ён быў зусім умела падабраны. Найбольш кідаецца ў вочы якраз вышэй паданая перадавіца. Нейк дзіўным выдаюцца гэныя словы: „прычыніцца да развою гэтага „духовага паветра", ды яшчэ дзіўней — гэныя „тры заданьні" часопісі.

Як гэта часопісь будзе павялічваць людзей, што дадуць па 10 злотых і што гэта мае супольнага з развоем „духовага паветра" — культуры беларускае?! Як гэта „будзем пісаць у часопіс, пашыраць яго"?! Хто гэта будзе пісаць у часопісь, ці гэта кожны, хто толькі дасьць 10 зл., ці гэта толькі рэдакцыя?! Недарэчнасьць стылю ўсіх трох „заданьняў" часопісі відавочна! Магчыма, аўтар хацеў выказаць нейкія важныя думкі, але не патрапіў, бо замала ці замнога „наўчоны".

Каб паказаць чытачом да чаго папсута ў часопісі беларуская мова, ніжэй падаем яшчэ адзін сказ зьмешчаны ўжо на апошняй старонцы „Родных Гоняў":

„Дзеля гэтых мэтаў „Бел. Дз." упорна ходаецца проці расейскага царызму і мае так-жа гаспадарскі й культурны адзьдзел, але гэтыя адзьдзелы, асабліва апошні, вельмі слабыя".

Гэты апошні сказ вельмі характэрызуе мову часопісі, якую ў найлепшым выпадку можна назваць бруковаю, але ніколі не літэратурную.

Дык вось як выглядае месячнік „літэратуры"!

Рэцэнзар.

З жыцьця студэнтаў.

Многа сяброў зьвяртаецца да нас з просьбаю аб інфармацыі адносна арганізацыі беларускага студэнства. Ня маючы магчымасьці выдаваць сваю пэрыадычную часопісь, мы змушаны абмяжоўвацца кароткімі газэтнымі інфармацыямі адносна нашай дзеяльнасьці і арганізацыі. Беларускае студэнства арганізавана ў Аб'яднаньне Беларускіх Студэнскіх Арганізацыяў (АБСА) з часоваю сялібай у Празе. Статут арганізацыі зацьверджаны чэскаю ўладаю вясною 1926 г. Аб'яднаньне ахопвае амаль што ўсе важнейшыя беларускія студэнскія арганізацыі. АБСА ёсьць вольным сябром Міжнароднае Студэнскае Конфэдэрацыі (CIE). Выканаўчы орган АБСА — прэзыдыум з пяці чалавек, склад якога ў свой час быў паданы сябром да агульнага ведама апрача сэкрэтара М. Ільяшэвіча, які заступіў выбыўшага са складу прэзыдыума М. Марнецкага. Пры АБСА ёсьць тры рэфэраты: міжнародных зносін, прэсавы і гаспадарчы. У сучасны момант прэзыдыумам вядзецца падгатаваўчая праца да агульнага ўсебеларускага студэнскага зьезду, які мае адбыцца ў канцы 1926-27 вуч. г. перад рымскаю конфэрэнцыяй CIE.

Адрэс АБСА: Praha II, Wenzihova 4, Sjednoceni Beloruskych Studentskych Organisaci (АБСА). Tchecoslovaque.

Прэзудыум.

Да нас пішуць.

Праваслаўныя ў польскіх школах.

Кожны народ мае сваю веру. Мы Беларусы ў сваей большасьці зьяўляемся праваслаўнымі, хоць частка Беларусаў зьяўляецца таксама каталікамі. Суседні народ польскі ёсьць каталіцкім народам і гэтае каталіцтва так сільна вяжыцца з польскасьцю, што каталікоў проста называем „польскай веры“. Калі-б мы мелі сваю дзяржаву, дык ня было-б між Беларусамі праваслаўнымі і каталікамі ніякага антаганізму, ніякага паміж імі недаверу. Але ня трэба забываць, што мы знаходзімся пад Польшчай, дзе фактычна праз польскі касьцёл праводзіцца палянізацыя. Каб больш процістаўіцца гэтае палянізацыі нам трэба крэпка трымацца праваслаўнае царквы (ёсьць ведама, трэба дабівацца беларусізацыі яе).

Аднак польскі каталіцкі касьцёл наступае на нас і нятолькі праз духавенства але і праз школы.

Вось, у польскай школе ў Кастыцках, Касьцяневіцкай вол., Вял. пав., праваслаўныя дзеці на малітвах пачынаюць жагнацца (хрысьціцца) папольску. Гэта робіцца на вачох польскага вучыцеля і мусіць па ягонаму сэкрэтнаму загаду.

Падаю гэта да ведама ўсіх праваслаўных бацькоў, каб зьвярнулі сваю ўвагу на гэты факт і востра процістаўіліся такому спосабу палянізацыі і каталізацыі нашых дзетак у польскіх школах.

Сяляне Беларусы, стойка трымайцеся свае веры; свае мовы, свае культуры, каб не памерці. Квактун.

Беларус—войт і польская вучыцелька.

Ужо пісалася калісьці, што ў Селецкай воласьці, Пружанскага павету выбраны быў войтам праваслаўны Беларус, селянін з в. Сашыцы, і што гэта надта руплівы і сумленны грамадзянін. Ня гледзячы на ўжо даўно існуючае перакананьне, што ўсякая нават найменшая ўлада псуець людзей,—нават высока маральна развітых, — новы войт не зьмяніўся, і астаўся тым чэсным сумленым Беларусам, якім быў спачатку. Шмат каму, пэўна-ж, гэта вельмі не падабалася, перадусім-жа тым, дабрабыт якіх цесна быў зьвязаны з „powodzeniem“ войта. Так, польская вучыцелька ў в. Сашыцы так зьненавідзіла войта за тое, што ён пасьведчыў дэклярацыі сялянам на Беларускую школу, што пры сустрэчы пераходзіла на другі бок вуліцы, або адварачывалася. Але вось аднаго разу папала войту ідучы ў гміну (3 клм.) сустрэць яе едучую на фурманцы; што рабіць каб унікнуць ненавіснага войта? І пані Здановіч—вучыцелька з вёскі Сашыцы, накрылася з галавою ў нейкую рэдзюгу, што ляжала ў фурмана на вазе, ды як чучала гарохавае праехала міма. Полымя.

Вось дык зямельная рэформа!

(м. Радашкавічы).

У леташнім 1926 годзе ў нас было абвешчана, што будзе парцэляваца лішняя зямля аднятая ад нашага праваслаўнага сьвяшчэніка, дык хто хацеў дастаць зямлю, трэба было падаваць заяву. Нашы Радашкоўцы як пачулі гэта, а зямлі ў кожнага скупа, дык і рухнулі, як ваўкі на падлу, нашы хлебаробы пісаць заявы. А заявы танныя, толькі па 10 зл. за кожнаю. Некаторыя і ня мелі 10 зл., а зямлі хочацца, дык па таннай цане астатнее збожжа прадавалі, або дзе пазычалі, каб аплаціць пісара. Адказу і цяпер ніхто ня мае. Але ў нас ёсьць прыезджы пан, што мае сваю малачарню, дык яму прыслалі паведамленьне, што ён атрымае вясной 8 гэктараў зямлі. Дык бачым, дастае той каму не патрэбна, ён з малачарні ў пяць раз лепей жыве, як кожны наш гаспадар. Па сытым сале, ды нашым худым мажуць.

Пад Польшчай усё гэтак робіцца.

Гарэлік.

Добрыя парадкі.

У Пружанскім павеце, у мястэчку Бярэза-Картуская ўжо тры гады як служыць судзьдзя п. Невядомскі. Апрача судзьдзі ёсьць яшчэ бюро просьбаў і заяваў, у якім працуе сваяк судзьдзі. Праз гэтае бюро праходзяць справы і далей ідуць у суд, у якім, ёсьць ведама, вырашаюцца прыхільна. Народ плыве ў тое бюро і сыпе грошы. Але бывае часамі цяжка, бо ня ўсе справы падлягаюць суду ў Бярэзе.

Так нядаўна бедная кабета М. К. зьвярнулася ў бюро аб спадчыне. За заяву ўзялі 50 зл. і, хоць справа належыць да іншага суду, кабеце дакляравалі, што сьведак дапрашваць будзе свой мясцовы судзьдзя.

Нядаўна кабета гэная атрымала павестку на суд у Дарагічын, а сьведкаў не вызываюць. Выходзіць, што справа без абароны, а 50 зл. заплачаны толькі за адно паданьне. Вось як гінуць нашы людзі, бо плацяць толькі за паданьне 50 зл., але акрамя гэнага, кабета ізноў у працягу нейкага часу, занясла яшчэ і гасьцінца ½ пуда рыбы.

Шмат, шмат ёсьць спраў яшчэ горшых, але вышэйшыя ўлады ня бачаць. Мусіць дзеля таго, што на „Крэсах“ усё „благополучно“.

Гарачка.

Веча ў мяшанай мове.

(м. Браслаў).

У нядзелю 13 сакавіка г. г. на пляцы, ля вуліцы 3-га Мая ў Браслаўі, зьявіўся нейкі пасол (чуў я, што людзі яго называлі: пане Адамовіч!). На школьным ганку пачаў ён нешта моцна крычаць і размахіваць рукамі. Крыку ягонага ня мог разабраць, з прычыны таго, што я быў застанавіўшыся далёка ад яго. Падышоў я бліжэй. Чую добра ягоныя словы і дзіўлюся, чаму гэны пасол называе сябе Беларусам і кажа, што быў ён у „Вызваленьні“, але ў 1926 годзе выступіў адтуль. Хацеў прылучыцца да Беларускага Клюбу, а ўбачыўшы, што Беларускі Клюб падзяліўся, дык ня мог выбраць у якую партыю ўступіць і з гэтай прычыны пакінуў змагацца за нацыянальнасьць, а прылучыўся да „Странніцтва Крэсавага“. Заклікаў ён беларускіх мужыкоў злучыцца з „польскімі хлопамі“ і галічанамі, бо кажа: і ім ад паноў цяжка жыць і г. д.

Гаварыў ён многа, але мала зразумелі людзі з ягонай мовы, бо ён, як кажуць, пачаўшы гаварыць папольску, зьвярнуўся на беларускую. Але і беларускую перамешаў. Адно слова польскае, другое расейскае, а трэцяе яшчэ нейкае, нікому не зразумелае. Проста кажучы, гэты пасол жадаючы прыхіліць да сябе ўсіх, г. зн.: Жыдоў, Беларусаў і Ліцьвіноў, памяшаў усе мовы і вышла ў яго ні-тое, ні-сёе. Астаўся ў народзе назоў ягонага вечу: „Веч у мяшанай мове“.

Пасьля гэтага вечу людзі моцна наракаюць, чаму гэта ў Браслаў ня прыяжджае беларускі пасол. Зрабіў-бы веч у чыстай беларускай мове. З. З.

Дзе нас не абманваюць.

(З Лідчыны).

У нас у м. Жалудку бывае кожны панядзелак торг. Дык мне неяк прышлося быць там. Іду я праз рынак, аж бачу: сядзіць на возе кабета і каля яе ляжыць нейкая крамная матэрыя. Калі я стаў далей прыслухвацца да гутаркі людзей, дык дазнаўся, што гэта была кабета з вёскі Агароднікаў. Гэтая кабета расказвала, што нашоўся ў нашай вёсцы агент Ф. Б. і стаў угаварваць, каб людзі абменевалі пакуля і лён на гатовыя ўжо вырабы ў Львове на фабрыцы „Kalawrot“, бяз ніякае даплаты. На гэта нашлося многа ахвотнікаў, што паверылі гэтаму агенту. Набраў ён лёну і пакуля і паслаў. Але-ж вышла наадварот' бо прышлося даплаціць (на вёску 220 зл.) і атрымалі ня тое, што было забрана. Усё тое што прыслалі, ня варта нашага лёну і пакуля, а даплату дык здзёрлі дарма. Бедная кабета з плачам казала, што пазычыла грошай на даплату, а цяпер каб хто купіў, дык аддала-б усю гэту матэрыю за свае грошы, што выдала на даплату, а лён і пакуля хай ужо прападаюць. Усіх добрых людзей асьцерагаю, калі можа дзе знойдзіцца хто, што будзе намаўляць на гэтакі абмен, дык Божа вас барані.

Няхай ня слухаюць!

Сын Яна з пад Жалудка.

НАШАЯ ПОШТА.

Пятрусіку Д.: — Вашыя вершы за слабыя. Газэту будзем пасылаць, аднак трэба вам папрацаваць аб падпісцы.

Полымя: „Парадкі на пошце“ дасталі, зьмесьцім.

Зыбку Б., Хільмону Т., Я. Сапоцьку, Самойліку, Поўку М., Савелю Ц.: Праграму інструкцыю і заявы паслалі.

Самойліку П. і В.: Вашыя вершы ня можам зьмясьціць, бо слабаватыя. Карэспандэнцыі не зьмяшчаем, бо там німа нічога конкрэтнага. Газэту пасылаем вам; паліцыя ня мае права адбіраць не канфіскаваных нумараў. „Сял. Ніва“ № 14 быў канфіскаваны.

С. Пяюну: Жарты атрымалі, дзякуем; частку зьмесьцім.

Падбярэскаму Гальяшу: Калі хочаце каб таней вам вышла кніжка, дык пашліце ў Беларускую Кнігарню, Wilnia, Zawalna 7, перакажам 1 зл. 5 гр. Пасылаць вам кніжку наложным плацяжом даражай каштуе.

Заломў, Аднаму з яго херургві, Дзесятаму: — Карэспондэнцыі дасталі памагчымасьці зьмесьцім.

Сеўку І., Ціхончыку В., Герасімовічу — пробны нумар паслалі.

Рогачу С., Капцюху, Місюлю Ал., Хаванскай, Ляху Д., Клімоўскаму — газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Кс. Гляkоўскага — 5 зл., Карэльскага А., Якуба Карповіча, Карпенюка Еўстаха па 4 зл. Арцукевіча Гальяша, Сымончыка Б., Трыпуцкі Пётры, Кунавіча Язэпа, Шчукіна Дзьмітрука, Лабора Язэпа, Глінскага Канстанціна, Махухся Івана — па 2 зл. Акудовіча Александра, Чака Габруся, Сарановіча Юркі, Прыгодзіча Сьцяпана, Манкоўскага Б., Сырокі Б., Пяцюлені К. — па 1 зл.

Куток сьмеху і сатыры.

Цяжкі адказ.

— Мамка, чаму гэта маладая падчас шлюбу ўвабрана ў белае?

— Таму, што белы колер — колер вясельля і радасьці.

— Дык чаму гэта малады заўсёды ў чорным адзеньні?

Спрытны.

Пры беразе ракі сядзіць чалавек з вудою. Праходзіць міма паліцыянт: „Што ты, чалавеча, рыбу ловіш?... А ці ня бачыш, што на гэтай таблічцы напісана „Забараняецца лавіць рыбу“?

— Дык я і не лаўлю рыбу!

— Як гэта? А вуда?

— Я вучу чарвяка плаваць! — адказаў шпарка чалавечак.

БІРЖА.

Вільня, 27.III. 1927 г.

ВАЛЮТЫ:

Даляры	8.92½—8.93½ зл.
Рублі зал. (10 р.)	47.30—47.35 „

ЗБОЖЖА, ЗЕМЛЯРОБ. І ІНШ. ПРАДУКТЫ:

Вільня, 18.III. 1927 г.

Жыта за 100 кг. (6 пуд.) . .	43.00—44.00 зл.
Авёс „ „ . .	39.00—40.00 „
Ячмень брав. „ „ . .	39.00—40.00 „
„ на кашу „ . .	00.00—00.00 „
Пшаніца „ . .	50.00—51.00 „
Сланіна тутэйшая I гат. 1 кг. .	4.00—4.20 „
Клустасьць свінная „ . .	4.50—4.70 „
Масла несал. за 1 кг. . . .	7.00—7.60 „
„ салён.	5.50—6.00 „
Сьмятана за 1 літр	2.20—2.40 „
Тварог „	1.00—1.50 „
Яйкі за 1 дзес.	2.40—2.50 „

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.